

**Праграма ўступнага іспыту
па прадмету «Творчасць (профіль — “журналістыка”)
для абітурыентаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта**

Мэта іспыту заключаецца ў вызначэнні наяўнасці ў абітурыентаў творчых здольнасцей, схільнасці да прафесійнай журналісцкай дзейнасці, аналітычнага мыслення, умення даваць ацэнку падзеям і з’явам, а таксама ўяўленняў аб функцыянаванні сродкаў масавай інфармацыі.

Іспыт па прадмету “Творчасць” праводзіцца ў два этапы. Кожны з этапаў іспыту ацэньваецца паасобку па дзесяцібальнай шкале.

Першы этап — творчае сачыненне. Аб’ём — да чатырох старонак. Тэматыка творчых сачыненняў фарміруецца на аснове надзённых з’яў духоўна-маральнага і сацыяльнага жыцця грамадства. Час на выкананне работы — 240 хвілін.

Ацэнка выстаўляецца за змест (глыбіню і паўнату раскрыцця тэмы, агульную дасведчанасць у пытаннях культуры, публіцыстыкі, мастацкай літаратуры) і за пісьменнасць (арфаграфія, пунктуацыя, граматыка, стылістыка).

Асноўнымі крытэрыямі пры ацэнцы зместу сачынення з’яўляюцца наступныя:

- асвятленне тэмы з аналізам фактаў рэчаіснасці;
- уменне адбіраць факты, вылучаць істотнае;
- сістэмнасць, паслядоўнасць, лагічнасць выкладання, аргументаванасць вывадаў і абагульненняў;
- лексічнае багацце, выразнасць і вобразнасць мовы;
- арыгінальнасць, творчая індывідуальнасць абітурыента.

Другі этап іспыту — творчае тэсціраванне, якое ўключае:

- 1) аналіз творчых работ абітурыента (публікацыі ў газетах і часопісах, сцэнарыі, тэксты сюжэтаў тэле- і радыёперадач, што выйшлі ў эфір, і г. д.);
- 2) адказ на пытанні па тэмах, звязаных з камунікатыўнай дзейнасцю, журналісцкай і літаратурнай практыкай у межах агульнаадукацыйнай падрыхтоўкі абітурыента;
- 3) выкананне пісьмовага задання (моўны аналіз і праўка беларускамоўных і рускамоўных тэкстаў).

Творчыя работы (публікацыі ў газетах і часопісах, сцэнарыі, тэксты сюжэтаў тэле- і радыёперадач, што выйшлі ў эфір, і г. д.) падаюцца абітурыентам у прыёмную камісію да пачатку ўступных іспытаў. Калі абітурыент не можа прадставіць арыгіналы публікацый, тады іх копіі, а таксама копіі сцэнарыяў, тэкстаў сюжэтаў тэле- і радыёперадач павінны быць завераны адказнымі асобамі сродкаў масавай інфармацыі, з якімі супрацоўнічаў абітурыент, і пячаткай гэтай установы. Ацэнка прадстаўленых абітурыентам у прыёмную камісію творчых работ залежыць ад іх якасці і тэрміну публікацыі або выхаду ў эфір.

Тэмы гутаркі на суб’яседаванні ўмоўна могуць быць падзелены на блокі, якія ўключаюць грамадска-палітычную і эканамічную праблематыку, пытанні культурнага жыцця, міжнародных адносін, спецыфіку работы журналіста ў перыядычных выданнях, у аўдыёвізуальных сродках масавай інфармацыі. Абітурыенту будзе прапанавана адказаць на шэраг пытанняў агульнапрафесійнага напрамку, якія, з аднаго боку, дазваляюць паказаць веды па праграмах дысцыплін гуманітарнага профілю сярэдняй агульнаадукацыйнай школы, а з другога — даюць магчымасць весці суб’яседаванне, у час якога павінен выявіцца характар творчай асобы атэстэмага.

Прыкладны пералік пытанняў для суб’яседавання

1. Ідэалогія беларускай дзяржавы і сродкі масавай інфармацыі.
2. Сацыяльна-эканамічная палітыка Беларусі і сродкі масавай інфармацыі.
3. Духоўная сфера грамадства і перыядычныя выданні Беларусі.
4. Маладзёжная палітыка і сродкі масавай інфармацыі.
5. Асвятленне праблем адраджэння вёскі ў сродках масавай інфармацыі.

6. Мараль як рэгулятар грамадскіх паводзін. Пытанні маралі ў сродках масавай інфармацыі.
7. Журналістыка як від творчай дзейнасці.
8. Роля сродкаў масавай інфармацыі ў жыцці чалавека.
9. Найважнейшыя палітычныя падзеі апошняга часу ў краіне, у свеце.
10. Роля тэлебачання і радыё ў жыцці грамадства.
11. Адметныя праграмы тэлебачання і радыё.
12. Перыядычны друк Беларусі.
13. Сродкі масавай інфармацыі і грамадская думка.
14. Асоба сучаснага журналіста.
15. Герой журналісцкага твора.
16. Творчы ідэал у журналістыцы.
17. Асноўныя тэмы беларускай прэсы.
18. Культурная праблематыка ў сродках масавай інфармацыі.
19. Маладзёжныя выданні Беларусі.
20. Сучаснае беларускае мастацтва. Беларускія літаратурна-мастацкія выданні.
21. Спецыялізаваныя выданні Беларусі.
22. «Звезда» — найстарэйшая беларускамоўная газета.
23. Журналістыка і спорт.
24. Мова і газета. Стылістычная палітра друку.
25. Дзіцячая прэса Беларусі.
26. Журналістыка і літаратура.
27. Папулярызацыя беларускіх сродкаў масавай інфармацыі.
28. «Советская Белоруссия» — самая масавая беларуская газета. Асноўная праблематыка газеты.
29. Прапаганда здаровага ладу жыцця ў сродках масавай інфармацыі.
30. Тэле- і радыёперадачы для дзяцей і падлеткаў.
31. Роля сродкаў масавай інфармацыі ў стварэнні іміджу краіны.
32. Кансалідуючая роля сродкаў масавай інфармацыі.
33. Нацыянальная бяспека Рэспублікі Беларусь і сродкі масавай інфармацыі.
34. Роля сродкаў масавай інфармацыі ў станаўленні інфармацыйнага грамадства.

Пісьмовае заданне ўключае аналіз і праўку беларускамоўных і рускамоўных тэкстаў. Абітурыент павінен тэрэтычна абгрунтаваць праўку знойдзеных памылак (арфаграфічных, граматычных, пунктуацыйных, маўленчых, стылістычных) і запісаць тэкст у выпраўленым варыянце.